

USPEL ZRAKOPLOVNI POLET IZ PARIZA V NEW YORK

FRANCOSKA AVIJATIKA STA PRELETELA RAZDALJO 3275 MILJ V 37 URAH IN 18 MINUTAH

Drzna francoska letalca Costa in Bellonta je pozdravil na Curtisovem aerodromu polkovnik Lindbergh. — To je bil prvi direktni polet iz Evrope v Ameriko z letalom, ki je težje kot zrak. Ogromna ljudska množica je pozdravila letalca.

Francoski kapitan Dieudonne Coste in Maurice Bellonte sta pristala sinoči malo po sedmi uri na Curtis letalnem polju v Valley Stream, L. I., po čudovitem poletu brez pristanka z Le Bourget letalnega polja pri Parizu.

3275 dolgo pot sta premerila v sedemintridesetih urah in osemnajstih minutah.

Že več letalcev je poskušalo poleteti iz Evrope v Ameriko, ne da bi medpotoma pristali, toda razen Costi in Bellontu se je poskus vsem temeljito izjalovil.

Prva sta bila pred leti dva Francoza, Coli in Nungesser, ki sta izginila brez sledu. Razen ter dveh je pri istem poskusu izgubilo nadaljnjih osem letalcev življenja.

V nasprotno smer, namreč iz Amerike v Francijo, je bil polet leta 1927 polkovnik Charles Lindbergh in sicer v trintridesetih urah in devetindvajstih minutah.

Toda polet od vzhoda proti zapadu je brezprimerno težji kot pa od zapada proti vzhodu.

Na Curtisovem letališču je bila včeraj ves dan zbrana tisočgla ljudska množica, ki je nestrpno pričakovala prihoda drznih letalcev.

Ko sta se pojavila in pristala, so ljudje v silnem navdušenju prodrli policijski kordon, in vsakdo je skušal priti v bližini novih zavojevalcev zraka.

Eden prvih jima je čestital polkovnik Charles Lindbergh.

Danes bosta letalca poletela v Dallas, Texas, kjer ju čaka nagrada \$25,000.

ŠOLA ZA SUHAŠKE AGENTE

Pravice državljanov bodo prvi predmet v učnem načrtu suhašcev. — Program je precej obširen.

WASHINGTON, D. C., 2. sept. — 24 preiskovalcev državnega prohibicijskega urada se je zbralo danes v prohibicijskem glavnem stanu za otvorjenje šole, koje glavni namen bo, vzgojiti inštruktorje v umetnosti inteligentnega izvajanja prohibicije.

Prohibicijski ravnatelj, Amos Woodcock in Harry Dengler, ki sta na čelu te šole, bosta pričela takoj poučevati ljudi, kako naj rabiho pravo pamet.

Ob istem času pa bosta tudi skušala ubiti ljudem v glave nove metode pri izvrševanju prohibicije.

Prva važna stvar, ki bo prišla na vrsto, tekom tridesetih dni vežbalne dobe, — je rekel Dengler, — bo zabiti agentom v glave, da imajo državljani tudi pravice, ki so bolj važne, kot posledice kršitve suhaške postave.

DOMNEVANA ŠPIJONKA JE OPROŠČENA

Amerikanka, ki je bila obdolžena špijonaže, je vpriporila stradalno stavko.

HAVANA, Cuba, 2. septembra. — Mrs. Marta Morlotte, vdova nekdanjega cubanskega letalskega častnika, je bila izpuščena danes iz ječnišnice ter se nahaja na povratnem potovanju v Miami. Dvajsetletna ženska je bila 72 ur v ječnišnici, tekom katerega časa je vpriporila stradalno stavko, da izsilijo hitro rešitev vse zadeve. Obdolžena je bila špijonaže.

NEWARK, O., 2. septembra. — Mrs. Marta Morlotte, ki je bila danes oproščena po tridenesni ječi, izvira iz ugledne rodbine.

Njena teta je izjavila, danes, da so bile obdolžitve, dvignjene proti nji naravnost smešne.

Mlada ženska se je seznanila z mladim cubanskim častnikom v vlaku, ko se je vračala z Istoka. Poročila sta se malo pozneje, a častnik je umrl kmalu po poroki.

FRANCIJA IZGNALA R. HEARSTA

Izdajatelj listov je bil izgnan radi "sovražnega stališča" napram deželni tekoni vojni. — Odsel je hitro v Anglijo.

PARIZ, Francija, 2. septembra. William Randolph Hearst, znani ameriški izdajatelj, je včeraj popoldne zapustil Pariz ter odšel v London, eno uro potem, ko mu je policijski uradnik izročil izgonilne listine.

Izgon Mr. Hearsta je potrdil francoski zunanji urad ali Quai d'Orsay.

Prefektura je ugotovila, da je bilo povelje pripravljeno že dolgo časa, da so ga pa uradniki izročili šele včeraj popoldne.

Agent policijske prefektуре je izročil Hearstu povelje v nekem oddelku hotelu.

Gotovo se ljudje spominjajo, da je Hearst osebo sprejel odgovornost, ko je dobil kopijo predlaganega francosko-angleškega dogovora glede mornariške in vojaške pogodbe pred dvema leti.

Harold Horan, poročevalec, ki je bil v službi Hearsta, je moral zapustiti Francijo kmalu po tem dogodku.

Ko je sprejel Hearst odgovornost za Horanovo akcijo, je pojasnil, da je ukazal poročevalcu dobiti kopijo tega dokumenta, in da jo je slednji brzojavil v Združene države, kjer so jo pričeli Hearstovi listi.

LONDON, Anglija, 2. septembra. William Randolph Hearst, ameriški izdajatelj, katerega je včeraj izgnala Francija, je prišel v London.

Izgon Hearsta je bil sklenjen že pred več meseci, kot so pojasnili v ministrstvu za notranje zadeve.

Hearst je dobil štiri dneve časa, tekom katerih lahko zapusti Francijo. Naprosili so ga, naj zanprej ostane izven dežele.

LILLIAN GISH BO OKREVALA

NORWALK, Conn., 28. septembra. Znano gledališko in filmsko igralko Lillian Gish je ugriznil pes, o katerem so domnevali zdravniki, da je stekel. Takoj se je podala v bolnišnico, kjer so ji izžgali rano ter ji vbrizgali antitoksin. Zda pravijo, da se ji obrača na bolje.

GREEN ZAHTEVA SKRAJŠANJE DELOVNIKA

Predsednik Amer. Delavske Federacije se je zavzel za petdnevni delovni teden in za skrajšanje delovnega dne.

SYRACUSE, N. Y., 2. septembra. Včeraj je govoril tukaj predsednik Ameriške Delavske Federacije, William Green. Rekel je, da je za delavstvo prva potreba skrajšanje delovnega tedna na pet dni, čemur mora slediti tudi skrajšanje delovnega dne.

Čimveč ima delavec prostega časa, temlažje izvrši svoje delo, pa tudi produktivni stroški se bodo v tem slučaju znatno zmanjšali.

Nadalje je zahteval govornik z jamčen letni dohodek za vse delavce, da bodo v času gospodarske depresije zaščiteni pred stradanjem in pomanjkanjem.

LITTLE ROCK, Ark., 2. septembra. — Na praznovanju delavskega praznika je govoril tudi Geo. L. Berry, predsednik International Printing Pressmen and Assistants of North America ter rekel, da je treba delovni čas skrajšati ter sprejeti postavbe proti konkurenci med delom otrok in delom odraslih.

Po njegovem mnenju je kriva sedanje depresije povojna aroganca ameriških trgovcev, vsled česar se je zmanjšalo število ekspertov.

Največja krivda zadene tiste delodajalce, ki ne prestopajo pridigati delavcem, da je prosperiteta pred vrati.

ČASTNIK PADEL V MORJE

FORT HANCOCK, 2. septembra. Armadni letalec je utonil danes, ko je prenehal v megli poslovati njegov motor ter je padlo letalo v morje južno od Sandy Hooka, v bližini Twin Lights.

Mrtvi je poročnik William Harbott, dočim se je mogel rešiti njegov tovariš. Domneva se, da je izgubil v gosti megli smer. Že več kot dve uri so ga pogrešali na Mitchell polju.

Letalo je padlo v morje par stotardov od obali. Čolni carinske straže so bili odposlani, da spravijo mrtvega na kopno.

KRVOPRELITJE V BUDIMPEŠTI

Nezaposlene je obstreljevala policija. — Demonstranti so bombardirali avtomobile in poulično železnico. — 300 ranjenih.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 2. septembra. — Deset tisoč madžarskih delavcev je vpriporilo danes odhod po glavnih ulicah Budimpešte.

Hruške so zahtevali "kruha in dela". Ko jih je policija skušala prepoditi, je prišlo do dejanskih spopadov.

John Benkő je bil ustreljen in 300 nadaljnjih je bilo ranjenih.

Policija se je poslužila sabelj ter je bila tudi prisiljena streljati na delavce.

Delavci so pričeli žvžgati buržuaziji ter zahtevali nato kruha in dela. Demonstranti so obmetavali poulične kare s kamenjem, pri čemur je bilo ranjenih dosti oseb.

Ko so postale demonstracije bolj bučne, so posegle vmes policijske rezerve, in oklopni avtomobili so se pokazali na cestah. Le polagoma je bil zopet napravljen mir.

Demonstracije so bile objavljene že pred več dnevi. Policija je dovolila obhod, ker so voditelji objubili, da se bodo vršile demonstracije povsem mirno. Ko je prišlo nato do nasilij, je nastopila policija proti demonstrantom z golim orožjem.

Oblasti so danes objavile, da so bili izgrede delo komunističnih agitatorjev. V provinci je bilo vse mirno.

VELIKA VROČINA V WASHINGTONU

WASHINGTON, D. C., 2. septembra. — Na Delavski praznik se je vršila po Pennsylvania Ave. velika parada, katere se je udeležilo na tisoče ljudi. Vsled neznosne vročine je dosti udeležencev omedlelo. Ambulance so odvedle v razne bolnišnice nad šestdeset žrtev vročine.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

CIGANKA GA JE NASMUKALA

Lahkovernežu se je dvakrat podvojil denar v pasu, vtretje je pa izgubil nad tritisoč dolarjev.

Še vedno se najdejo ljudje, ki mislijo, da bodo hitro in brez truda obogateli, in še vedno je dosti takih, ki so uverjeni, da je mogoče potom copernike priti do velikega bogastva.

Eden takih ljudi je bil mizar Max Rosenthal v Brooklyn.

Lani meseca aprila je bil v nekem ciganskem taborišču, kjer mu je ciganka prerokovala, da ga čaka velika sreča. Da potrdi svoje prerokovanje, mu je rekla, naj si da vsilji v pas dolarski bankovec. Ciganka je bila sama tako dobra, da mu ga je vsila. Ko je naslednjega dne par razparal, je našel v njem dva dolarja. Ta copernika ni šla možičku iz glave. Zopet je šel k ciganki pas razparal, je našel v njem dva dolarja, kar je z veseljem storila.

In naslednjega dne so bili v pasu — čujte in strmite — štirje dolarji!

Želja po bogastvu ga je tako prevzela, da je šel v banko po vse svoje prihranke ter nesel ciganki tritisoč osemsto dolarjev in jo prosil, naj mu jih vsije v pas. Ciganka mu je z največjim veseljem izpolnila prošnjo.

Max Rosenthal je le malo spal tisto noč. Zjutraj je pa pas razparal in — nič se vam ni treba čuditi in strmeti — v pasu ni našel niti počenega groša.

Ves divj je letel k ciganki, toda cigankov ni bilo nikjer.

Nekaterim se osmukani možiček smili, nekateri pa pravijo: — Prav mu je!

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

Neglede kje živite, v Kanadi ali Združenih Državah

je pripravno in koristno za Vas, ako se poslužujete naše banke za obrestonosno nalaganje in pošiljanje denarja v staro domovino.

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovljenecem točno v polnih zneskih, kakor so izkazani na pri nas izdanih potrdilih. Naslovljenec prejme torej denar doma, brez zamude časa, brez nadaljnjih potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovljenecem in žigom zadnjih pošt, katere dostavljamo pošiljateljem v dokaz pravičnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju nesreče pri delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tudi na sodnji v stari domovini.

Nastopni seznam Vam pokaže, koliko dolarjev nam je začasno potreba poslati za označeni znesek dolarjev ali lir.

V Jugoslavijo			V Italijo		
Din	500	\$ 9.35	Lir	100	\$ 5.75
"	1000	\$ 18.50	"	200	\$ 11.30
"	2500	\$ 46.00	"	300	\$ 16.80
"	5000	\$ 91.00	"	500	\$ 27.40
"	10,000	\$ 181.00	"	1000	\$ 54.25

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH
Pristojbina znaša 60 centov za vsako posamezno nakazilo, ki ne presega zneska \$30.—, za \$35.— 70 centov, za \$40.— 80 centov, za \$45.— 90 centov, za \$50.— \$1.—, za \$100.— \$2.—, za \$200.— \$4.—, za \$300.— \$6.—.

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih, lirah ali dolarjih, dovoljujemo se boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam pisanim potom sporazumete glede načina nakazila.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino 75 centov.

SAKSER STATE BANK
22 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.
Telephone Barclay 0380 — 0381

DAR PREDSEDNIKU HOOVERJU

V West Branch, Iowa, rojstnem kraju predsednika Hooverja, so letosparadižniki dobro obrodili. V zahvalo za dober pridelek so priredili prebivalci velike slavnje, pri katerem so igrali mlade farmerice glavno vlogo. Par kočaric na najlepših paradižnikih je bilo poslanih v dar predsedniku Hooverju.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENE PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En celo leto velja list za Ameriko	Za New York na celo leto	\$7.00
En leto	Za pol leta	\$3.50
En leto	Za mesec na celo leto	\$7.00
En leto	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni medij in pramnikov.

Doplat brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, gostov, da se nam tudi prejšnje bivališče naznaniti, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3373

BORBA V INDIJI

Angleška delavska vlada bo sklicala meseca oktobra v Londonu konferenco, na kateri bodo razpravljali o indijskem vprašanju.

Na konferenci bodo zastopane vse indijske in angleške skupine.

MacDonaldovi vladi je v prvi vrsti na tem ležeče, da se konference udeležijo tudi zastopniki konservativcev in liberalcev, torej onih dveh mogočih angleških strank, ki sta napram sedanjemu delavski vladi v opoziciji.

Ta poteza je jako dobro utemeljena, kajti MacDonald se spominja velike pogrške, ki jo je bil napravil svoječasi ameriški predsednik Wilson.

Predno se je Wilson odpravil v Francijo ter se udeležil mirovnih pogajanj, se je posvetoval samo s člani svoje stranke.

S tem se je tako zameril republikancem, da niso hoteli v zveznemu senatu potrditi nobene pogodbe, katero je bil v Parizu podpisal.

Ko so se zadnjič vršila pogajanja z indijskim voditeljem Mahatmo Gandhijem, ki je zaprt zavoljo propagande za civilno nepokorščino, je bil navzoč tudi zastopnik angleške vlade.

Voditelj indijskih nacionalistov se je pri tej priliki izkazal, da je dosti bolj zmeren in preudaren kot je več na njegovih pristašev.

Gandhi je obljubil Angliji vsakovrstne koncesije, ter v imenu indijskega naroda izjavil, da bo v Indiji takoj zavladal mir, če Anglija v principu prizna Indiji dominijski status.

Gandhijevi prijatelji izven zgoraj, predvsem njegov naslednik in vodja nacionalističnega gibanja, Vithalbai Patel, pa pravi, da ga Gandhijeva obljuba ne veže ter zahteva od MacDonalda definitivno obljubo glede takojšnjega priznanja dominijskega statusa za Indijo.

Ker pa zastopnik angleške vlade ni mogel oziroma ni hotel dati take obljube, je izbruhnil nov spor, ki je dovedel do aretacije ogromnega števila članov vseindijskega narodnega kongresa.

Vlada se je pa odločila še za bolj drastične odredbe, ter bo predvsem skušala zatreti vse indijsko nacionalistično gibanje.

S tem bo pa dosegla baš nekaj drugega kar hoče doseči.

Nacionalistično gibanje, ki je začelo ponehavati, se bo zopet oživilo. Londonska konferenca je s tem obsojena na popolno izjalovljenje.

Brez nacionalistov oziroma članov vseindijske narodne konference je londonska konferenca brez vsake vrednosti.

MacDonald, Baldwin, Thomas in Lloyd George zamorejo doseči z "zvestimi" in "zmernimi" Indijci vsak dan sporazum ter v to svrhu ni treba nobene konference.

Največjega obžalovanja vredno in sramotno je pa stališče, ki ga je zavzela delavska vlada napram indijskim nacionalistom.

MLADINA IN STARINA

ROOSEVELT FIELD, N. Y. 2. septembra. Mrs. Anna Smith je silila tri leta staro hčerko svojega nečaka, naj se dvigne z njo v zrak v aeroplanu. Otrok se je pa branil in ni hotel iti. Slednjic se je Mrs. Anna Smith, ki je stala petinosemdeset let, dvignila brez nje.

"GLAS NARODA" — List slovenskega naroda v Ameriki — Naročite ga!

ČEZ ŠTIRI LETA BO VOJNA?

Pisatelj Heinz Eke je izdal v založništvu Vilhelma Goldmanna v Leipzigu knjigo, v kateri pripoveduje štirje aktivni vojniki Nemčije, Anglije, Francije in sovjetske Rusije o sodobni mednarodni vojniski službi. V tej knjigi, ki ni posebno senzacionalna, so najbolj zanimivi oni odstavki, v katerih je govora o anonimnem nemškem vojnaku. Moč je bil že pred vojno v službi poročevalskega ministrstva, med vojno je bil dodeljen nemškemu generalnemu štabu in na njegovo povelje je posloval v neki nevtralni državi, zdaj je pa zopet v službi nemškega zunanjega ministrstva. Zelo trezno opisuje preizkušeni nemški vojak sedanjo vojnisko službo in pravi, da po njegovem mnenju in izkušnjah ni nobene razlike med laginim vojninstvom zdaj in leta 1910, torej 4 leta pred začetkom svetovne vojne. Moč trdi, da so že zdaj vidni prvi boji med diplomati in generalnimi štabi poedinih držav. Tekmovanje vojunov se je že pričelo. Vsaka vlada pričakuje od svojih vojunov, da ji preskrbe čim zanesljivejšo informacijo o armadah in morebitnih vojnih pripravah tujih držav. Povsod se vidi, da gre za zelo važne državne interese. Nemški vojak sam trdi, da dela, ki ga mora opravljati zdaj, ni moč primerjati z njegovim predvojninskim delovanjem in da se zahteva od vojuna zdaj mnogo več, kakor v prejšnjih časih.

Čim bolj se približujemo bodoči vojni, tem težje in nevarnejše je delo vojunov. Iz delovanja poedinih vojninskih oddelkov v evropskih državah sklepajo izkušeni nemški vojniki, da je nova vojna na pragu. Zanimiva je tudi njegova sodba o vojniskem delovanju evropskih volesil. Pri tem je pa treba upoštevati, da je mož kot Nemec precej pristranski. Med drugim trdi, da so začeli poedini generalni štabi svoje vojniskoe delovanje zopet širiti, ko je prišla v drugi polovici leta 1927 v Angliji na krmilo zopet konzervativna vlada in ko se je v Franciji Poincaré posredilo stabilizirati valuto. Anglija je organizirala posebno vojnisko službo v sovjetski Rusiji, pa tudi poedinih evropskih držav ni prezrla. Velik napredek francoskega militarizma, zlasti pa vedno boljše tehnična oprema francoske armade, je začela Anglijo vznemirjati. Letos je angleška vojniska služba v Franciji že tako agilna, da je začela francoska javnost energično protestirati proti nji. Pod drugo Macdonaldovo vlado se angleška vojniska služba v tujih državah bistveno ni izpremenila. Angleško zunanje ministrstvo sicer o tem neče ničesar videti, toda evropska javnost ni tako naivna, da bi se dala preslepiti. Kdor je količikar informiran o delovanju angleških poslaništev in konzulatov, mora priznati, da deluje angleška vojniska služba s polno paro. To velja zlasti za Francijo, Nemčijo in Italijo. V Varšavi in v okolici mesta se počutijo angleški vojniki kakor doma. Zadržane čase je zadržilo angleško vojninstvo svoje mreže tudi na Prago, Bukarešto, Angoro, Dunaj in Balkan, kjer ima posebno pisarno. Vse to se pa dela tako, da bi imela angleška vlada v kritičnem trenutku čiste roke.

Francija je pričela svoje vojnisko delovanje 1. 1927 zlasti v Nemčiji in Italiji. Ko so se pričela pogajanja o izpraznitvi Porenja, je bila vojniska centrala v Mainzu

prenešana deloma v Švico, deloma pa na Holandsko. Francoska vojniska služba proti sovjetski Rusiji ima centralo v Varšavi. Na Danskem, Švedskem in Češkoslovaškem ima Francija poleg svoje normalne vojniskoe službe še posebne agente proti Nemčiji. Na podlagi političnih pogodb ima Francija najbolj ustrane pozicije na Poljskem, zadnje čase si pa utrjuje položaj tudi v Jugoslaviji, obenem pa podpira Bukarešto proti Italiji in sovjetski Rusiji.

Dopisi.

S pota.

Ko pridem iz Waukegana v Chicago, ki je moj dozdnevni ameriški dom, dobim v svojem uradu več pisem in poročil, da je umrla ga. Zavrtnik. Hitro grem v dvorano S. N. P. J., kjer je počivala pokojnica med zelenjem vedno cvetočega Jaga. Navzoča sta bila njena dva sinova, katerima sem izrekel svoje sožalje. Pokojnico sem dobro poznal kot skrbno mater svojim otrokom. Umrla je ravno eno leto po smrti svojega moža. Zdaj sta oba rešena trpljenja in v miru počivata. Otrokom, ki so izgubili tako skrbno mater, izrekam svoje iskreno sožalje.

Matiija Pogorelec.

Girard, Ohio.

Ker se malo kdaj čuje kaj iz naše naselbine, se nekoliko ozglasim. Z delom se v splošnem ne moremo pohvaliti, akeravno tukajšnja strojarna še dosti dobro obratuje. Zato pa je ključna delajo zelo slabo, nekatere pa nič. Sem ne svetujem nikomur hoditi za delom, ker ako je slučajno kako mesto prazno, jih že čaka sto.

V društvenem oziru pa še nekoliko gre. Doba piknikov je skoro pri kraju in kmalu bomo nazaj v dvoranih Slov. Doma. Slovo iz proste narave bo pa menda 6. septembra, ko bo imelo društvo "Slovenska Bistrica", št. 42 S. N. Z. zvečer "corn roast", ali podomače, pekl bomo kruto in druge stvari, ki so za pečen prazen se bo pa videlo, kakšna je letošnja kapljica.

Prosi se, da pridete bližnji in daljnji, kraj vam je gotovo znan, namreč ob potoku, znanem kot Slov. Bistrica, Avon Park.

Pozdrav in nasvidenje!

Frank Gantar.

Fine City, Minn.

V tukajšnjem kraju je sedaj precej suho. Že več kot mesec dni nismo imeli nič dežja. Pasniki so skoraj vsi suhi. Dosti farmerjev že mora krave krmiti. Dobro, da je bilo dosti sena to leto. Sedaj so farmerji pospravili drugo kosno alfale, ki je jako dobra za krmo za molzne krave. Letina je bila za žita prav dobra, posebno oves je lepo obrodil. Tudi koruza je velika.

Tukaj smo mi edina slovenska družina. Mi smo tukaj že več kot deset let in smo prav zadovoljni. Pred enim tednom sva bila z mojo ženo v Medford, Wisc. na obisku pri moji sestri, ki je tamkaj omožena. Bila sva pa tudi pri Mr. Morgetic in se prav lepo zahvaliva vsem skupaj za postrežbo.

Oglasila sva se tudi pri Mr. Bogolnu, ki so jakli postrežljivi in prijazni ljudje. Vsem skupaj lepa hvala in skoraj nasvidenje. Odtam sva se odpeljala v Greenwood k Mr. Seliskar. Ostala sva pri njih par dni. Lepa hvala za prijazno postrežbo.

V nedeljo zvečer sva bila povabljena k rojaku Rakovec. Obhajala sta 25-letnico svojega zakona. Želiva jima, da bi dočkala zlato poroko. Bog vaju živi še mnogo let. Bilo je vse tako lepo in domače. Z nama so bili vsi prijazni kot so pač le Slovenci.

Kako lepo se nama je zdelo, ker že 20 let nista bila na nobeni slovenski zabavi. Udeležba je bila velika. Za vse je bilo vsega v izobilju. Torej še enkrat lepa hvala vsem skupaj in Bog vas živi!

Mr. in Mrs. Matt Zalaznik.

ČE IMATE LOTE in jih hočete prodati, pišite po pošto na: — Box 1, cje Glas Naroda, 216 W. 18. St., New York, N. Y.

(2x 3&4)

POLJSKI "KORIDOR"

Polemika, ki jo je sprožil domača in vsem mednarodnem svetu izživalni govor nemškega ministra Treviranusa, je pojenjala in po običajnem oficijelnem opravičevanju se zadeva polaga ad acta.

Toda samo za posredno prizadevanje. V Poljski n. pr., kjer imajo in morajo imeti za slične izjave prav posebno pozornost, ne bodo tako kmalu pozabili, kako mnenje je izrekel o sedanjih poljsko-nemških državni meji član nemške vlade, ki niti ni ekstremno nacionalističen. Zakaj s Treviranuso izjavo se je znova dokumentiralo, da so ostala med Nemci kljub vsem pomirljivim govorom in člankom stremljenja, ki ogrožajo evropski mir na zelo občutljivi in važni točki.

Pravzaprav pa Treviranus ni povedal nič novega, nič takega, česar ne bi Evropa že davno vedela. Saj je dovolj znano in nešteti nemški viri skrbijo za to, da se ne pozabi, kako trdovratno se med Nemci vzdržuje težnja, da se država ne sme zadovoljiti s sedanjimi mejami na vzhodu. Nemci hočejo prepricati sebe in svet, da se jim je na vzhodu zgodila krivica in da so se tu dodelile Poljski pokrajine, ki sodijo tako po etičnem kot po historičnem pravu Nemčiji.

Ne eno ne drugo ni res. Poljska je imela "koridor" do morja vso dobo svoje državne samostojnosti; samo v XIV. stoletju ga ji je za dobo sto let iztrgal nemški Krizevniški red v času svoje osvojevalne ekspanzije ob Baltičnem morju. Ali brž si je poljska državna sila zopet opomogla ter iztrgala Pomorje Nemcem; ohranila ga je odtlej ves čas, dokler je ni razdelil na troje pritisk vseh treh sosedov. Rusije, Avstrije in Prusije. Šele odtlej je bilo poljsko Primorje za 150 let za suženjo nemški oblasti, ki se je v zadnjih desetletjih na vso moč trudila, da tamkaj naseli Nemce v čim večji množini ter na ta način izbrise dokumente, ki so pričali o nacionalnem ropu. Na srečo se ji to ni posrečilo v začetni meri in še 1. 1918. so pričale poljsko-kasubske vasi, segajoče prav do morja in tja na Helski polotok, ki čuvala moderno luko Gdynjo. Ko so morali po nacionalnem osvobojevanju oditi iz dežele nemški kolonisti uzurpatorji, je zemlja dobila zopet svoje pravo etnično lice v polni meri. Na vsej 70 km dogi črti poljske baltične obale biva slovanski rod prav do morja ter i ča najzgovorneje, da tu ne more biti govora o kaki narodni krivici, marveč, da se je izpolnila samo pravica.

Tudi ne more biti govora o kakem "koridorju" v pomenu umetne politične meje, marveč se je tamkaj Poljski samo vrnil pas zemlje, ki ga je očeval slovanstvu, segajočim nekdanj do Baltičkega morja tja do Luebecka in Hamburga. Ako je z obnovo poljske pravice na Baltičkem morju Vzhodna Prusija ločena od ostale Nemčije, to pač ne more pomeniti krivice nemštvu, zakaj vsak narod je tu ostal gospodar svoje zemlje, ne glede na to, da je v Mazurih ostalo po nesrečnem plebiscitu na stotisoče poljskega življa v nemški oblasti. Ali naj poljski narod z izgubo svoje zemlje ob spodnji Visli nagradi Nemce za to, da se jim tekem stoletij vendarle ni posrečilo germanizirati zemlje ob spodnji Visli ter na ta način doseči kompaktnosti nemškega etničnega teritorija od Koenigsberga do Rena?!

Taka je situacija, take so etnične in historične pravice Poljske do "koridorja" ob Baltičkem morju. To ni morda pristransko pogledana situacija, marveč dejansko stanje, kakor se more prepricati o njem vsakdo na mestu samem. Kljub temu pa Nemci ne bodo nehali zahtevati revizije vzhodnih državnih meja, zakaj njihova stara mentaliteta se pokaže neprikrito povsod tamkaj, kjer se obeta, da odpor proti sovističnim revindikacijam ne bo dovolj močan. Moramo na žalost zapisati tako sodbo, zakaj če bi bilo drugače, ne bi bilo kampanje zoper poljski "koridor" in bi ne bilo pojavov, kakršni je zopet eden Treviranuso izživalni govor.

Vsa poljska javnost, od skrajne desnice do "socialistične levice", si je edina v tem, da si svoje pravice do dostopa na Baltičko morje ne da vzeti in da je pripravljena tvegati za to pravico vse, tudi najskrajnejše. O tem si mora biti svet na jasnem, ne pa samo o nemških sovističnih zahtevah. Zato mora tudi poznati, s kako žilavostjo si Poljska gradi na Baltiku svojo luko Gdynjo, ki postavlja vedno bolj v senco staro pristanišče ob Vli, ošabni Gdansk, ki je hotel trdovratno kljubovati poljskim priradnim pravicam, pa ga je zato doletela nezavidna usoda, da se njegova luka prazni, nova luka v Gdynji pa raste veličastno.

Vsi nemški sosedje, ki smo imeli nezaželeno historično priliko, da smo na svojih plečih čutili breme tisoletne nemške ekspanzije, spremljamo z največjimi simpatijami poljsko borbo za okno v svet, za svoboden dohod do Baltičkega morja, ki mu garantira gospodarsko nezavisnost.

USMILJEN SODNIK

27-letni Harold Legnon je večeraj priznal v sodišču v Brooklynu, da se smatra krivim tatvine. Ko je zjutraj vstal, je ukradel s stopnic sosednje hiše dve steklenici mleka. Bil je lačen in ježen ter se je skušal nekoliko okrepiti, da bi lažje poskal delo.

Sodniku se je zasmilil, nakar ga je opustil in mu še daroval en dolar. Drugi uradniki na sodišču so zbrali zanj \$2.50.

PRIJET MORILEC

WHITE PLAINS, N. Y., 2. sept. — V Elmfordu so aretirali nekega neznanca, ki je priznal, da je dne 4. julija leta 1923 usmrtil s čevljariskim nožem Miss Dorothy Kaufmann.

ZAHVALA.

V prijetno žalost si stejem, da se prisrčno zahvalim vsem, ki so me tako gostoljubno sprejeli in mi tako požrtvovalno stregli za časa mojega bivanja v gorenem delu države New York. Predvsem se iskreno zahvaljujem družini Mr. Johna Terika v Fly Creek, N. Y., ter družini Mr. Franka Masleta v Little Fallsu. Tako dobrih in postrežljivih ljudi nisem srečala še nikdar v življenju. Prisrčna Vam hvala!

Zora I. Patrich,
Brooklyn, N. Y.

Peter Zgaga

MEDENI TEDNI.

Kdor je že užival medene tedne, ne bo nikdar pozabil užiti sladkosti.

Ker so sladki, jim pravijo, da so medeni in imajo torej ime po treh najslajših stvarih, ki jih pozna naš narod: cukru, medu, trzasku fige.

Koliko časa pravzaprav trajajo medeni tedni, ni dozdaj ugotovil še noben znanstvenik in noben učejak.

Ponekod trajajo štiri tedne po poroki, ponekod malo več ali malo manj; nekateri zakonci so pa malo preveč voljni in požrešni ter se jih že zdavnaj pred poroko naučijo.

Mlada zakonca se običajno podata po poroki na poročno potovanje in na potovanju uživata medene tedne.

Medeni tedni pa niso vedno tako sladki kot bi kdo domneval.

Nevestin jok jih kali takoj ob pričetku, ko se pa nevesta potolaži, začne ženini preklinjati svojo nesrečno usodo.

Toda nevesta ga običajno potolaži, in začne preklinjati šele potem, ko je medenih tednov že zdavnaj konec.

Neveste so namreč za tak slučaj pripravljene ter imajo na razpolago nebroj tehtnih izgovorov, katerim ženini seveda slepo ne verjame, vendar ga potolažijo za nekaj časa. Značilno je tudi, da medeni tedni ne minejo pri obeh hkrati.

Včasih se jih nevesta prej navešča kot ženini, ponavadi jih je pa ženini prej sit.

Tako mi je naprimer znan slučaj dveh mladih zakoncev, ki sta šla k poroki, vesela kot dva razposajena otroka in sta po poroki še dolgo, dolgo časa mislila, da sta prišla v deveta nebesa, ko sta prišla v zakonski jarem.

Pri njima niso trajali medeni časi samo pet ali šest tednov, pač pa celih dvanajst.

In kdo ve, koliko bi še trajali, če bi se ne začela pri možu trinajsti teden ljubezen nekoliko ohlajati.

Je že tako na svetu.

Vsake stvari se časoma navešča, pa bi se ljubezni ne.

O, tudi ljubezni si polagoma sit.

Ko je napočilo jutro prvega dne v trinajstem tednu po poroki, je on že udobno sedel pri mizi in čital časopis.

Kmalu za njim je tudi ona vstala in je bila silno zapeljiva v svoji židani jutranji obleki.

Če je imela na sebi pajamas in vse, kar se spodobi, ali samo ošpetel in kratke hlače, ne vem, ker me ni bilo poleg in ker se v splošnem dosti ne zanimam za take reči.

Po prstih je prišla k njemu, prisrčno ga je objela in ga trikrat zaporedoma poljubila.

On ji je pa samo dva poljuba vrnil na mestu treh.

Strahno se ji je pomračilo lice, in vsa obupana je bruhnila v jok.

— Oh, saj vem, da me nimaš rad, — je jecala, — dozdaj si mi vsako jutro prisegal, da si z menoj v devetih nebesih, danes mi pa še vseh poljubov nisi vrnil. Oh, saj vem, da me nimaš več rad.

On je pa odložil časopis ter začel govoriti trezno in dostojanstveno:

— Draga moja, prisegam ti, da te imam rad. Prisegam ti, da sem s teboj v desetih, enajstih, dvanajstih trinajstih nebesih. Ljubim te, ljubim te čez vse na svetu, ljubim te iz vsega svojega srca. Ti si moje življenje, moje solnce, moja sreča, moje vse. Odkar sem s teboj poročen, šele vem, kaj se pravi živeti. Vedno neprestano mislim nate, samo nate, Tako, zdaj sem ti povedal, zdaj me pa pusti toliko časa pri miru, da bom Zgagovo kolono prebral, če ne, ti bom treščil v glavo kanglo kofeta in vse, kar je na mizi.

Vidite, dragi rojaki in drage rojakinje, tako kruto se ponekod končujejo medeni tedni...

NOV DOKAZ VARNOSTI PRI NAS NALOŽENEGA DENARJA

Finančna uprava države New York je priznala našo banko onim, pri katerih lahko država New York nalaga svoja denarna sredstva. S tem odlokom je postala Sakser State Bank "OFFICIAL DEPOSITORY of the STATE of NEW YORK."

Da je naložila država New York denar pri nas, je nov dokaz za varno in solidno poslovanje našega zavoda.

Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

FRIGID:

PETDESET PAR

Gospod Jeraj je ležal že sedmi dan, zmerom od jutra do noči in spet do dne in polagoma je postal že vsega sit. Okrog sedme zjutraj je žena vselej stopila v sobo in mu vrgla list proti vzglavju, on se je zdrnil iz svoje dobre bolesto lenobne, dremave omotice in brez besede segel po njem, ga prevrnil v rokah, okrenil dneve vesti proti luči prvega dne, ki je skozi okni padala v sobo, in začel v poročilo o napredovanjih. In vselej spet ni bilo nič. Odvrnil je list, kar tako je zavezal v strop, pretegnil se je malo in si pomel oči. Jaz ne vem, ali bo ali ne bo, si je tiho mislil, kaj so me morda naglali, hudiči? Potem je spet segel in začel iskati po inseratih, pogledal v roman in videl, da se začelja že XXIII. poglavje — to bo pa dolga stvar, si je mislil — pogledal naposled še na prvo stran, politične vesti, pa se mu ni dalo čitati. Hudič naj vzame vse skupaj, si je mislil, se prevrli v boka na bok, pa spet na hrbet, zgrabil blazino pod glavo — bila je vsa vroča od večnega ležanja — in jo obrnil. Delj ležim, bolj sem bolan, si je mislil, jaz ne vem, kako je to. In je ležal dalje.

Proti deseti uri se je spet zdrnil. Skozi okno je videl prvo nadstropje rumene hiše onkraj ceste, mlada zgornja gospa je pospravljala, zdaj pa zdaj se je njena podoba vzravnala iz mraka za oknom in se spet potopila nazaj. Koliko bo že kaj ura, si je tiho mislil, pa se mu ni dalo, da bi zaklical v kuhinjo in vprašal. Po česti mimo so dill ljudje, ženske s trga, mekariče, otroci, prihajali so, se mimo okna menili svoje stvari in odhajali dalje. Gospod Jeraj je ležal in tako dobro mu je bilo v duši in v telesu, samo v grlu ga je še malo bolelo in pa v križu od teh sedmih dni — pa to ni bilo nič, to je bilo samo toliko, da je človek lahko občutil, kako neznanost lepo je živeti. In ko so ljudje tako hodili mimo in so se njih koraki in glasovi zmerom spet zgubljali v nič, kakor da jih veter jemlje, mu je iz dna srca nenadoma vstal občutek, da bo približno takole nekoč umrl tudi on, in na vsem lepem so se mu zamiglele oči. "Ana!" je zaklical proti kuhinji, "Ana!"

V kuhinji, onkraj rjavih, starih že skoraj trhljih vrat, je gospa Ana sedela pri švalnem stroju in robila pol ducata novih brisač — nazadnje so je prišli do njih, zadnje tedne se človek že ni imel več kam obrisati. Hitela je, zdaj pa zdaj je pogledala na okroglo, krožnikasto uro, ki ji je tiktakala na steni za hrbtom — nekatere ure, ki visijo po takih mestnih in napol mestnih kuhinjah, pa že tako dobro, tako domače tiktakajo, da pogosto človeku naravnost pomagajo, da se vzdrži — mudilo se ji je, ves čas ji je že hodilo na misel, da mora postaviti za kosto — bila je pač ena tistih majhnih, bornih gospa, kakršnim skoraj vse življenje samo voda v grlo teče. Ah, sitnost sitna, je zamrmrala polglasno, ko je začela močnejše kile, potuhnila se je,

zavrtela stroj in se zavrila v pesem njegovega drdranja.

"Ana!" je v sobi kričal mož. — Nekaj tako lepega so imena na ljudih — da, dokler je človek mlad, mu je lahko dobro, njemu je zmerom vsega dovolj; naj bo še tako sam, še tako brez vsega — vsaj kako majhno ime bo zmerom imel, da si ga bo lahko v obupu klical na ustne. Gospod Jeraj pa njenega imena skoraj ni več znal lepe izgovoriti — ah, da, on se je pač privadil polagoma, da je klical Ano samo še, kadar je bil bolan ali kadar mu je pri ovratniku nagajal gumb. "Ana!"

"Kaj pa je?" se je nazadnje oglašila, ne da bi odprla vrat ali da bi vsaj odjenjala s strojem.

"Jaz ti bom že dal," je lagodno, pomirjeno govoril s svoje postelje gospod Jeraj, "saj mi bo Bog dal, da bom kdaj še zdrav, le čakaj. Ali je že šel kdo v lekarno?"

"V lekarno?" je izza zaprtih vrat vprašala gospa Ana. "Saj vendar veš, da so otroci v šoli, jaz se pa tudi ne morem utrgati v mesto."

Gospod Jeraj se je na rahlo razburil — o, ti moj ljubi Bog, takole so vsi pozabljali nanj, ležal je tam brez upa in brez moči, bil je pač bolan. Vzpel se je v postelji in je zbral svoj glas. "Lej, takale si, ti si pa tudi čisto brez srca," je napol jokaje kričal proti vratom, "človek bi lahko poginil vprico tebe, pa ne bi zganila z mezinco. Ampak saj bom še kdaj zdrav, saj se bova še pomenila o vsem, le čakaj, baba. Ali mi ne greš precej v lekarno, ali mi ne greš, kaj?"

Gospa je zagnala brisače v kot, zaropotala s stolom, stopila par možkih korakov po kuhinji, pogledala v štedilnik — da, in ogenj je tudi pošel. Takle je bilo vse narobe in ves lan in vso noč v postelji mož in jadicke in krič — ah, moj Bog, ali se res nikoli ne bo prelozil ta križ? Kaj pa še, prav zdajle mu bo na vrat na nos letela v lekarno, kaj mu ne pride na misel. Kar takoj, če če.

"Ali si že šla?" je čez čas z žalostno, obupano mehko vprašal gospod Jeraj. "Kaj res še nisi šla? Kaj ti res niti pred Bogom ni prav nič do tega, da si moja smrt koplješ na dušo? Ana!"

"Saj bi šla," je napol premagana odvrnila gospa Ana, "potem pa spet kosila ne bo o pravem času, pa bo spet ogenj v stehi. In še za tramvaj nimam."

"Ah, kaj, če kosila ne bo — bolnik je prvi," je dejal gospod Jeraj. "Za tramvaj pa še moraš imeti, saj sem ti šele včeraj ali kdaj dal desetak. Tako hitro pa menda vendar ne gre."

"No, če ti rečem, da nimam," je odgovorila gospa Ana, odprla vrata in stopila na prag. "Če mi vsaj za tramvaj daš, pa grem, da bo že mir."

Gospod Jeraj se je sklonil s postelje in se ogledal po sobi, po vseh teh napol gosposkih, napol beraških rečeh, sredi katerih je živel. Malomarno prevrnjene so njegove hlače visele čez stol — kakor pač imajo bolniki navado, da zmečejo s seboj svoje reči. "Tamle poglej, jaz

mislim, da mora biti v žepu še nekaj drobiža."

Gospa Ana je prišla bliže, vzela hlače v roke in potpala v žep — bila je vajena takole iskati, pogosto je na tistem hodila v te žep, kadar ni imela za peka in za solato. "Saj ni nič," je rekla in iskala še kar naprej, "saj nimaš nič."

"Kaj da res ni nič? Ah, da, saj sem res včeraj poslal po cigarete, saj res. Pa saj imaš gotovo še sama kaj, le kar lepo priznaj."

Gospod Jeraj je bil pač na vse pripravljen, ne, njega ni moglo potreti kako neznan razočaranje. Bil je uradnik, dobro, stalno, državno službo je imel, neke je bila pisarna in miza s predali v nji, zraven stol in mehka blazina na njem — neke je bil prostor, v katerem je delal, živel in kraljeval, in zdaj ga je čakal ta prostor in mu je bilo morda dolčas po njem. To je res, živelo se je samo tako, tako — toda človek ima tudi svoje avtoritete in svoje nade, ne saj ni nikoli tako, da bi človek ne mogel naprejš.

Gospa Ana si je počasi nadela plašč in klobut, vzela je torbico v roke in začela brskati po nji. Nekaj bi vendar še moralo biti neke, si je mislila in pretresala vso to drobno, pisano šaro, ki jo je vse življenje nosila s seboj. In sredi vseh teh reči, sredi gumbov, koncev sukanca in svil, živank in dveh, treh napol umazanih robcev, ki jih po navadi nosila s seboj, je nazadnje odkrila dinar, sam zadnji, pozabljeni, skoraj zgubljeni dinar.

"Saj res," je vzklila, "glej no — kaj imaš vsaj petdeset par?"

"Nimam," je odvrnil gospod Jeraj, "če nisi ničesar našla, potem mi lahko verjameš, da nimam."

In tako je gospa Ana vzela recept s kredence in je šla. In komaj je prve hiše domače ulice pustila za seboj, je bila naenkrat vsa hude volje na vse. Saj je vendar vse skupaj brez smisla, si je mislila, pogledali bodo recept in ji bodo vrgli zavojček nekakšnega božjega čaja, on pa je bil navsezadnje vendarle nekaj bolan in bo še ležal doma in jadicke bo bog ve do kdaj. Da, vse te bolniške blaginje in vse te stvari, ki so menda za to na svetu, da bi bilo laže ljudem — saj človeku nikjer ničesar ne dajo, čim bi se dalo živeti.

— — —

In ko se je čez dobro uro vrnila, je spal. Tiho, rahlo je dihal — človek je pač najbolj dober, kadar spi. Saj je tudi hudič ubog, si je mislila, s tisto dobrotno okrutnostjo, kakor jo poznajo takele majhne gospe iz predmestja, in je stopila v kuhinjo, da zakuri.

BREZPLAČNI POUK.
BOARD OF EDUCATION nudi brezplačen pouk, ki se šele naučijo angleški in hočejo postati državljani Združenih držav. Oganjete se za pojamilja v ljudski šoli št. 127 East 41. cesta v potek zjutraj od 10. do 12. srede št. 365, ali pa v ponedeljek in srede ob 2. do 5. srede 413.

CENA
DR. KERMOVEGA BERILA
JE ZNIZANA

Angleško-slovensko
Berilo

(ENGLISH-SLOVENIAN READER)

Stane samo

\$2.—

Razloži ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

110 West 15 Street

New York City

SPOMINI NA FRANCA JOŽEFA I.

18. avgusta je bilo sto let, odkar je bil rojen nadvojvoda in poznejši avstrijski cesar Franc Jožef, mož, ki je z zgodovinsko zmoto začel in končal svojo vladarsko pot.

Karl Tschuppik je napisal o Francu Jožefu in njegovem vladanju obširno zgodovinsko delo, večinoma na podlagi avtentičnih podatkov in dokumentov iz bivšega dvornega arhiva. Iz tega, doslej menda najtemeljitejšega dela o avstro-ogrski monarhiji Franca Jožefa, smo posneli nekaj poglavij, ki bodo gotovo zanimala naše čitatelje.

Otroška leta.

18. avgusta 1830 je bil rojen v Schoenbrunn kot sin nadvojvode Franca Karla, drugega sina cesarja Franca in nadvojvodinje Zofije, hčerke bavarskega kralja Maxa I. Na svet je prišel pod budnim očesom starega očeta, obdan od njegove rodbine, v malomeščanski atmosferi takratnega cesarskega dvora. Skozi okna očetovega stanovanja se je videl obsežen lep grajski park, delo Marije Terezije, s hodnika je obel pogled grajsko dvorišče in visoko baročno ograjo z obeliski ob glavnih vratih, na katere je dal Napoleon posaditi tako drzno dvigajoče se orle. Franc Jožef je bil star 5 let, ko je umrl cesar Franc. Komaj je dobro hodil, je dobil kakor vsak princ iz cesarske hiše svojega "ajo". Tako so imenovali po italijanskem in španskem "ayo" vzgojitelja in dvornega mojstra. Za "ajo" Francu Jožefu je bil izbran po dolgem rodbinskem posvetočanju Henrik grof Bombelles, aristokrat onega mednarodnega kova, ki je bil lasten habsburški dvorni aristokraciji, katere moč je in ugled sta datirala od uničenja prčestantovskega praplemstva. Prvoletno je bil grof Bombelles vzgojitelj treh sinov nadvojvode Franca Karla. Najbolj je označil tega moža njegov pokrovitelj Metternich, ki ga je po smrti leta 1850 pohvalil takole:

"Grofa Bombellesa prištevam k onemu malemu številu ljudi, ki so zaradi svojega prirojenega mišljenja mislili, kar sem mislil jaz, in hoteli, kar sem hotel jaz."

Poleg "ajo" je imel vsak princ še svojega posebnega vzgojitelja.

Franc Jožef je bil grof Coronini. Od tega oficirja je prevzel Franc Jožef več, kakor od Bombellesa. Coronini je znal privzgojiti nežnemu, dovzetnemu in plahemu detku ponos in samozavest. Aristokrata je bilo treba v Francu Jožefu šele vzbuditi. Oče in stric tega nista zmogla, priti sta morala mati in grof Coronini. Z izbiro učiteljev mladim princem Bombelles ni imel rešitve. Boljša je bila vojaška vzgoja Franca Jožefa in zato ni čuda, da ga pozna zgodovina v prvi vrsti kot vojaka. Redko je nosil generalno uniformo. Za vojaka pa ni bil rojen. Ko je detek je kazal vse znake svoje rodbine. Bil je molčeč, dovzeten in plah. Pred konjem je imel velik respekt. Na konja ga je bilo treba spraviti s silo in večkrat je pri tem točil bridke solze. In iz tega plahega detka je moral napraviti polkovnik von Hauslab vojaka. Polkovnik je bil mož temeljitega znanja, obvladal je vse evropske jezike, tudi ruščino in turščino, bil je inštruktor v Turčiji in profesor na višji oficirski šoli.

Mnoge navade, tako rano vstajanje, točnost in vestnost v vsakdanjem delu je imel Franc Jožef od vzgoje v otroških letih. Poleti se je pričel pouk v Schoenbrunn ob 6. zjutraj in je trajal s kratkim predelkom do večera. Bolj poudarjeno, kakor v drugih knezijskih hišah so mučili mlade nadvojvode z najrazličnejšimi učenostmi, katere so mu pa vtepli v glavo brez pravega sistema. V izobrazbi Franca Jožefa ni bilo sicer nobenega sistema, vendar jo je pa vodila volja matere zagotoviti prvorojenemu "Francu", kakor so ga klicali doma, habsburški prestol, okrog katerega so besneli viharji časa.

Kako je zasedel prestol.

V torek, 5. decembra 1848 opoldne je izšla posebna izdala "Lloyd", v kateri je uredništvo sporočilo, da objavi popoldno poročilo o zasedanju državnega zbora s dne 2. decembra. Tako je Dunaj svedel, da se je cesar Ferdinand odpovedal prestolu in da je zasedel prestol njegov nečak nadvojvoda Franc Jožef. Ispričanje na prestolu ni ostala prikrita samo na Dunaju. Ko

so hiteli 12. decembra zjutraj — bila je sobota — častniki v gala uniformah, dvorne dame in ordonanci čez trg v Olozmuco proti knezoškofjski rezidenči, je bilo znano samo toliko, da se morajo zbrati zjutraj ob 8. v knezoškofjski palači cesarske hiše in dvor, feldmaršal knez Windischgratz, feldcajgmojster Jelčić, ministri, prezident deželne uprave in grof Lažanjsky, okrajni glavar grof Mercandini, višji državni uradniki in oficirji. Olozmuška posadka je dobila ponudbo, da mora biti ob 9. zjutraj pripravljena za paradu. Ob pol 8. so odprli prestolno dvorano rezidence in sosednje sobane. Tu zbrana družba je slutila, da se pripravljajo nekaj izrednega, nihče pa ni vedel, čemu so se zbrali. Šepetanje, mrmranje in vpraševanje je bilo glasno, da je moral legacijski svetnik Huebner prositi gospodo, naj bo mirna.

Ob 8. zjutraj so se odprla stranska vrata, vdeča iz prestolne dvorane v sobane, kjer je prebivala cesarska dvojica, in za generalnim pomočnikom knezom Jožefom Lobkowitzem sta se prikazala cesar Ferdinand in cesarica Marija Ana. Za njima pa vrhovni dvorni maršal Friderik Egon, deželni grof Fuenstenberg in vrhovna dvorna dama deželna grofica Fuenstenberg. Nekaj korakov za njima so stopali nadvojvodinja Zofija, nadvojvoda Franc Karl in njun sin Franc Jožef. Cesar Ferdinand, kakor vedno v črni promenadni obleki, je bil nesiguren in moral so ga odvzeti k njegovemu sedežu. Knez Lobkowitz mu je pomolil listino, katero je Ferdinand prečital s tihim, opetovano prekinjenim glasom: "Važni razlogi so nas pripravili do nepreklene sklepa odločiti cesarsko krono!" Obmolknili je, se ozrl po prisotnih in po kratki pavzi nadaljeval: "Potem, ko so naš ljubi brat, presvetli gospod nadvojvoda Franc Karl, oče presvetlega nadvojvode izjavili, da se nepreklene odreka po obstoječih rodbinskih in državnih zakonih pripadajoči jim pravici prestolonasledstva v prid poprej omenjenemu presvetilemu sinu."

Skrivnost je bila pojasnjena. Ministrski predsednik Schwarzenberg je dovršil ta akt. Prebral je listino, s katero se proglasa nadvojvoda Franc Jožef za polnoletnega, s katero se Franc Karl odreka prestolonasledstva, Ferdinand pa "naši, doslej v blagor naših preljubljenih narodov nošeni kroni cesarstva Avstrije in v sploh vseh pod njim združenih kraljevin in drugih tako ali drugače imenovanih dežel". Sledil je neznaten rodbinski prizor, očitno po režijo nadvojvodinje Zofije. Mladi cesar je stopil k svojem stricu in pokleknil pred njim. Ferdinand ga je pobjel po glavi in dvignil, rekoč: "Bodi previden, rad sem to storil". Za vse drugo je poskrbel Windischgratz. Pred rotovžem in na stolnem trgu si obvestil ljudstvo o izpremembi na prestolu, vršila se je parada vojske, po ulicah zbrana množica je navdušeno manifestirala za novega cesarja. Mladi nadvojvoda Franc Jožef je bil cesar. Kdo ga je poznal, kaj se je vedelo o njem?

Cesarjeva trma.

Franc Jožef tudi v mladosti ni bil sentimentalen ne rahločuten, toda dogodek leta 1852 je monarha tudi kot človeka približal njegovemu staremu svetovalcu Kuebecku. Po posetu Benetk je bilo določeno vrniti se po morju in 5 bojnih ladij bi moralo spremljati cesarja. Ker je pa nastal strahovit vihar, so začeli razmišljati, da bi vožnjo po morju opustili. Franc Jožef se pa nikoli ni hotel zmeniti za skrb svoje okolice. Tako je torej zapovedal odpluti. Cesarjeva in tri spremljajoče ladje so komaj pripele na cilj, ena ladja in sicer "Marianne" se je pa v viharju potopila. Nikoli ni nihče zvedel, kako se je ladja potopila. Na "Mariani" je bil Kuebeckov edini sin mornariški častnik. Franc Jožef je prišel osebno h Kuebecku s samozobolžbo, češ, da je s svojo trmo zakrivil katastrofo ladje.

Cesarjeva smrt.

11. novembra zvečer je bilo uradno objavljeno, da se je cesarjevo stanje zaradi katarja poslabšalo, toda njegova dnevna razdelitev dela ostane neizpremenjena. Franc Jožef je ostal pri svojih življenjskih navadah. V ponedeljek 13. novembra je sprejel nadvojvode Karla, prestolonaslednika, ki se je zahvalil za imenovanje za generalnega polkovnika, 15. novembra pobjel mi-

nistrov, ki so mu hodili vsak dan poročati, generalnega polkovnika pl. Hazala in vnujku kneginjo Elizabeto Windischgratzovo. Naslednjega dne je bil pl. Conrad pol drugo uro v avdiciji. V soboto 18. novembra je kašel močnejši, cesar skoraj ničesar ne je, popije samo kozarec tokajca in dve časi sampanja. Dela ves dan, kramlja s svojo vnujku grofico Waldburg-Zell, in posluša celo uro zunanega ministra barona Buriana. V nedeljo je delj časa Koerber pri njem. Naslednjega dne ima cesar hudo vročino. Sicer je pokonci, čita akte, toda zaradi utrujenosti se ne more lotiti dela. Na zahtevo osebnega zdravnika, dr. Kerzla so pozvali v Schoenbrunn dunajskega univerzitetnega profesorja dr. Ortnerja, ki je ugotovil, vnetje pljuč.

V ponedeljek 21. novembra je cesar vstal po svoji navadi ob pol 5. zjutraj, pregledal pet aktov spisov in sprejel v prvih dopoldanskih urah dvornega maršala kneza Montenuovo, kabinetnega direktorja Schlessia in pl. Boifrasa. Šef vojaške pisarne je prinesel poročila generalnega štaba: Zavezniki čete generalov Falkenhayna in Arza so zavzele glavno mesto zapadne Vlaste, Crajovo. Iz zunanega urada so poročali. Državni tajnik von Jagow je odstopil, državni podtajnik Zimmermann je njegov naslednik. Ob 10. je bila najavljena nadvojvodinja Marija Valerija. Cesarjeva hčerka zdravnikom ni povedala, da hoče očeta presenetiti. Javila mu je, da ga je papež brzojavno blagoslovil in naročil papeški nuncijaturi na Dunaju, naj mu izroči njegovo blagoslov. Cesar je prosil, naj pošljejo po dvornega duhovnika, škofa dr. Seydla. Spovedal se je ter prejel zadnjo popotnico in papežev blagoslov. Kmalu sta prišla Franc Jožef in nadvojvodinja Zita. Opoldne je naročil dvorni gospodarski upravnik vitez pl. Prilezky, naj prinese cesarju kurjo juho. Juha cesarju ni teknila, vročina je narasla. Zdravniki so ga skušali pregovoriti, naj gre v posteljo. Na poti od pisalne mize do sosednje spalnice so ga morali podpirati. V postelji je cesar naročil svojemu slugi Ketterlu: "Zbudite me prosim ob pol štiri, dela še nisem končal!" Kmalu je zaspal. Spanje, ki ga je parkrat prekinil kašel, je trajalo od pol 6. do četrta na 8. zvečer.

Profesor Ortner, ki je čakal s pl. Prilezkyem in Ketterlom v kabinetu komornega sluga, je omenil, da je cesarjevo spanje tako trdno, da ulegne bolnik bolezen prestati. Hudič kašel je cesarja zbudil. Ketterl mu je v postelji pomagal in ga skušal dvigniti. Obenem mu je ponudil čaj. Kašel se je ponovil, prešel je v hropenje. Bolnik je omahnil nazaj na zglavje. Ob 9.20 je razel Franc Jožef izdihnil.

Ko je umrl, ni bil razen profesorja Ortnerja, gospodarskega upravnika Prilezkega in Ketterla nihče pri njem. Nato so pozvali nadvojvodo Karla, novega cesarja, nadvojvodinjo Marijo Valerijo in bližje sorodnike. Cesarjeva želja je bila, naj Schratowe med njegovo boleznijo ne pokličejo v Schoenbrunn, češ, da ji hoče prihraniti "pogled na bolnika". Po smrti so obvestili tudi njo. Cesar Karl jo je privedel k smrti postelji Franca Jožefa.

Mala družba, klečeča ob železni postelji, mladi cesar, hčerka, prijateljica in stari sluga, v tistem hipu pa ni slutila pomena cesarjeve smrti. Franc Jožef je skušal uveljaviti rek dvornega pesnika Grilparzerja: "Kar je umirjivega, sem izločil in sem samo nesmrtni cesar!" Kot dedič 600 let zive habsburške misli, ki je bila 400 let ena največjih sil, je skušal cesar Franc Jožef v 68 letih vzdržati to moč. Začetek njegovega vladanja pa spada v ono dobo, ko je razvoj Evrope začel napovedovati habsburški sili smrtno obsodbo. Vsi važni dogodki tega dolgega življenja so bili proti Habsburžanom: 1848, 1859, 1866, 1871, 1912, 1848: Samoodločba narodov, 1859: Emancipacija Italije od habsburške vladavine, 1866: Slovo nemškega naroda od Habsburžanov, 1871: Padec ugleda Habsburžanov v obeh Evropi, 1912: Konec habsburške vpliva na Balkanu.

Franc Jožefovo vladanje je bilo vladanje proti zahtevam časa, njegova umetnost je pa bila, da je proti objektivnim silam oddržal to, kar je ustvaril njegov rod. Dve generaciji sta ga poznali samo kot monarha, ga priznali kot središče države, kot "nesmrtnega cesarja". Vojna je pospešila pot zgodovine in v prekipeljavem pohodu dovrnila to, kar je zahteval razvoj narodov.

POZOR, ROJAKI

Is naslova na listu, katerega prejimate, je razvidno, kdaj vam je naročilna pošta. Ne čakajte torej, da se Vas opominja, temveč obnovite naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Lauslin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cullig, A. Battli.
Salida, Louis Costello.
Walsenburg, M. J. Bayak.

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Blah, J. Bevtič,
Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar.
Cicero, J. Fable.
Joliet, A. Anzelc, Mary Bambich,
J. Zalelet, Joseph Hrovat.
La Salle, J. Spelich.
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich.
Summit, J. Horvath.
Waukegan, Frank Petkovšek "n
Jože Zelenc.

KANSAS

Girard, Agnes Močnik.
Kansas City, Frank Zagar.

MARYLAND

Steyer, J. Černe.
Kittimiller, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN

Calumet, M. F. Kobe
Detroit, Frank Stular, Ant. Janesich.

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouše, Frank Pucelj.

Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula.
Eveleth, Louis Gouše.
Gilbert, Louis Vessel

Hibbing, John Povik
Virginia, Frank Hrvatic.
Shabogyan, John Zorman.
West Allis, Frank Skok.

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrgoj.

MONTANA

Klein, John R. Rom.
Roundup, M. M. Panlan
Wahoe, L. Champa.

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick.

NEW YORK

Gowanda, Karl Sternisha.
Little Falls, Frank Maala.

OHIO

Barberton, John Balant, Jos. Hiti.
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Anton Simcch, Math. Slapnik.

Euclid, F. Bajt.

Girard, Anton Nagode.

Lorain, Louis Balant in J. Kumle

Niles, Frank Kogovšek.

Warren, Mrs. F. Raehar

Youngstown, Anton Kirelj.

OREGON

Oregon City, J. Kohlar.

PENNSYLVANIA:

Ambridge, Frank Jakše.
Bessemer, Mary Hribar

Braddock, J. A. Gern.

Broughton, Anton Ipaveč.

Claridge, A. Yerlina

Conemaugh, J. Brezovec. V. Ro-

vanšek.

Expton, Fr. Machek.

Crafton, G. Previč, Louis Jupan-

čič, A. Skerlj.

Farrell, Jerry Okorn.

Forest City, Math. Kamin.

Greensburg, Frank Novak.

Homer City in okolico, Frank Fe-

renchack.

Irwin, Mike Paushek.

Johnstown, John Polanc, Martin

Korosheta.

Krayn, Ant. Tauselj.

Luzerne, Frank Balloch.

DRUGA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Naslednjega jutra je odšla, dočim je šla teta kupovat, v edini urad mesta, da naprosi za službo družabnice, bone ali kaj sličnega. Le proč od Bergmeisterovih, le proč iz Schlostadta! Fotečki pa so tedni, predon je prišla sploh kaka ponudba! Teta Amalija je seveda že davno izvedela za korak Lore, a smatrala za dobro molčati o tem. Zelo dobro bi bilo, če bi se na tak način iznebili vsiljivke! Ne je radi Rudija! Studiral je hvala Bogu, na življenje in smrt za skušnjo in oči tete Amalije niso mogle zapaziti ničesar. 2. Lore se mu je izogibala. Sedaj jo je komaj pogledal. In drugače! Dosti je bilo drugih mladih ljudi v Schlostadtu, ki so se zaljubili v beraško princesinjo. Medtem pa je šivala Lira kot zamaknjena ter pridno šivala in šivala.

Kostum za kostumom je prihajal iz njenih spretnih rok, dokler ni bila skoro dogotovljena vsa garderoba Gerte. Skoro krčevito se je oprijemala tega šivanja. Le ne misli! Ne gledati na desno ali levo! Ničesar ne sme slišati! — Ko bo končana zadnja obleka ter ne bom imela do tedaj še nikake službe, — si je mislila, — potem končam sama... Kot moj ubogi papa...

Nato pa je prišel tak vesel dan, ki je pustil pozabiti vse dosedanje trpljenje. To je bil dan, ko je moral Rudolf položiti svoj izpit. Obleden v črno, je komaj odšel zjutraj, ko je prinesel brzojavni sel brzojavko za Gerto.

Bila je od Kreplinga. V Brnu je nenadoma zbolela neka pevka in potrebovali so nadomestila. Vprašali so Gerto, če je pripravljena nastopiti takoj? Mora pa peti že jutri zvečer Lenoro v operi Fidele. Če bo ugajala, ni izključni engagement. Mama ji prelivala solze veselja.

Vse tri deklice so pripravljale potrebne stvari. To se pravi, Lora in Marička sta spravljale skupaj stvari, a Gerta je urejala. Še isti večer naj bi odpotovala.

Ko se je vrnil Rudolf ves srečen domov po prestani skušnji, je našel vse stanovanje narobe. Vse je bilo zaposleno in nikdo ni imel niti časa, da mu čestita.

Na kolodvoru so se zvečer zopet poslavljali. Le Gerta sama je bila skrajno mirna ter stisnila vsem roke.

Kako srečna je bila, da je konečno ušla iz tega "gnezda". Kako se je veselila, da odhaja iz domače "ožine"! Brno seveda ni še Dunaj ali Berlin! Vsaj pa je prva postaja v širni svet slave in užitka!

Ko so prišli domov s kolodvora ter je postavila gospa Amalija na mizo krompir v oblikih, so mislili vsi, da sedajo za mizo k pojedini po končanem pogrebu.

Tedaj pa je potegnil oče Bergmeister iz žepa pismo ter rekel: — Moram vam sporočiti nekaj, kar se tiče posebno Lore. Gospa Rickmers je konečno pisala.

Gospa Amalija je skočila pokonci.

— Gospa Ethel Rickmers? In to praviš šele sedaj?

— No, da, v zmedli je prišel človek popolnoma iz zavesti. Popolnoma sem pozabil na pismo!

— In kaj piše?

Obraz gospe Amalije je kazal naravnost smrtni strah.

— Zame ni prav nič posebnega. Medtem je bila v Amsterdamu, kjer se je vršila poroka njene edine hčerke. Pred osmimi dnevi se je vrnila v Hamburg ter je sedaj v Ženevi, kjer namerava ostati vse poletje. Šele tam je našla časa, da se mirno peča z usodo Lore ter mi odgovori.

Gospod Bergmeister je pripravil svoj ščipalnik ter potegnil pismo iz omota.

— To pismo nate je bilo priloženo. Ker je bilo odprto, sem si dovolil čitati ga. Gospa Ethel Rickmers ti ponuja mesto v svoji hiši. Izza poroke svoje hčerke se čuti zelo osamljeno ter si želi imeti družabnico, ker je vajena preživeti večino leta na potovanjih. Mislim, da bo ta ponudba zelo koristna zate in tudi zanj. Čeprav ne govori o plači, boš prišla vendar v ozračje, ki boljše odgovarja tvojim navadam in običajem. Tukaj je pismo. Prečita ga ter mi reci jutri, za kaj se boš odločila.

Lora je postajala izmenoma bleda in rdeča.

S hitro roko je posegla po pismu, ki ji bilo le kratko ter je vsebovalo le to, kar je rekel stric, — nobene besede več.

Z zmedenimi očmi je zrla na črke. Dobro je slišala vzklik olajšanja. Isto tako je videla tudi strah Rudolfa, ko je zrl nanjo ves preplašen ter skušal razumeti vse to.

Trpek usmev je obkrožil usta Lore.

Bil je sicer zopet milostni kruh, katerega ji ponujajo, a vendar odrešenje proti temu, kar je morala prestopiti tukaj!

Trši, trpkost ne more biti nikdar!

Vstala je.

— Ni mi treba čakati do jutri, — je rekla naglo. — Seveda sprejemem. Takoj bom sporočila teti Rickmers svoj sklep.

Ona ni hotela uživati zadovoljstva zakonskega para. Neki glas jo je napotil, da je hitro zapustila sobo.

Peto poglavje.

Ni še dospela v svojo lastno sobo, ko je že stal ob njeni strani Rudolf Bergmeister, gluha za klice, ki so doneli za njim.

— Lora, to ne more biti resnica! Ti veš, da te ljubim, ter ti sedaj lahko nudim bodočnost, čeprav ponižno. Lora, najdražja, kaj ne, da ni resnica?

— Ne, Rudolf, to ne more biti, kajti jaz te ne ljubim!

— Se boš že naučila, Lora. Tako strašno te ljubim!

— To vem, — a nikdar te ne bom mogla ljubiti, kajti moje srce je mrtvo. Še nikdar nisem tako občutila vse ostudnosti tega gostoljubja kot sedaj, ko sem prečitala to pismo tete. Vdihnili je od olajšanja, ko je dobila to pismo!

— Le on trpi valed njenega odhoda, On ji ponuja vse, kar ima: — Dom, prostost ter svoje srce!

Ali ni bilo to vse? Ali naj ne zagradi, slepo in nepremišljeno ter se posluži morda sadnje prilike, ki se ji bo nudila, da se ohrani te večne odvisnosti?

Lora je zrla izgubljena v njegov obraz.

On je zmeden in njegovi ustnici sta postali naenkrat bolj zgovorni kot njegovo srce.

On je imel potego pedanterije strica Bergmeisterja ter tudi ribje oči njegove matere.

Lora se je stisla naenkrat.

(Dalje prihodnjik.)

NARAVNO BOGASTVO RUSIJE

Inž. S. Vereščak je priobčil v eni zadnjih številkih beograjskega "Trgovinskega glasnika" zanimiv članek o premogovnem bogastvu sovjetske Rusije. Članek se glasi:

"V Rusiji je premogovne večinoma v Sibiriji, in sicer ga je 80% vseh svetovnih zalog. V evropskem delu Rusije je več premogovnih okrajev. Glavni je donecki. Drugi po svojem pomenu je podmoskovski, tretji twarelski (Transkavkaz), četrti kizelovski (Ural) itd. V vseh teh okrajih je po mnenju raziskovalnega zavoda okrog 150 milijard ton premoga.

Tudi v Sibiriji je več premogovnih ležišč, ki so pa mnogo večja od onih v evropski Rusiji. Tako zavzema čeremhovski ležišče 30.000 kvadratnih km. To ležišče se razprostira od Bajkalskega jezera do mesteca Nižneudinsk. V tem ležišču je okrog 150 milijard ton premoga. Premog v tem ležišču ima velik odstotek petrolejskih elementov. Zato se da iz njega pridobivati nafta in razne kemikalije zelo visoke kvalitete. Ob vznožju Minskega pogorja ob reki Jenisej imamo drugo ležišče, v katerem je okrog 6.000.000.000 ton premoga. Tretje ležišče je pri Kuznecku. To je najbogatejše ležišče po količini premoga. Strokovnjaki so izračunali, da je tu okrog 400 milijard ton premoga. Stari poznavalec Sibirije prof. Usov pa trdi v svojih delih celo, da je v Kuzneckem bazenu nad 1000 milijard ton premoga.

Po podatkih raziskovalnega zavoda je torej v Sibiriji nad 550 milijard ton premoga. Sibirski ležišča premoga so pa slabo izkoriščena. Izvzemši Kuznecki bazen, ki je nekoliko bolj izkoriščen in ki daje letno okrog 6.000.000 ton premoga, se druga ležišča v gospodarskem obiru skoro sploh ne izkoriščajo. Kuznecki bazen je pa za eksploatacijo zelo prikladen. Tu je premogovne večinoma v podzemnih plasteh 100 m globoko. Premogovna plast pod zemljo je debela 20 do 24 m. Tudi zemljepisni položaj kraja je zelo prikladen za gospodarsko eksploatacijo. Ležišče premoga je v centralnem delu Sibirije, blizu glavne sibske železnice. Ima tudi svojo železniško progo Kuzneck — Tajga.

Treba je pa omeniti, da podatki o premogovnem bogstvu Sibirije niso popolni. Vse to, kar smo navedli, je samo približno, kajti Sibirija večinoma še ni dovolj raziskana. Celo sibirsko naravno bogstvo, ki je na površini, kakor so pragozdovi, ni točno raziskano. Nihče točno ne ve in tudi ne more vedeti, kakšne so vse vrste sibir. pragozdov. Sibske pragozdove so merili doslej pa zemljepisni dolžini in širini in zavzemali so 850.000.000

ha površine, kar odgovarja četrtini vseh gozdov na zemlji. Skozi sibske pragozdove doslej še nihče ni prišel. Razumljivo je torej, da naravna bogstva teh krajev še niso raziskana. To, kar krije sibska zemlja v sebi, lahko prinese še velika presenečenja.

Sibirski premog je po svoji kakovosti izjemen. Dočim daje premog doneckega bazena 6.6 odstotkov pepela, ga daje kuznecki samo 2.8, donski ima 0.8 procentov žvepla, kuznecki pa samo 0.32. Gospodarska vloga kuznekega premogovnega bazena je zelo velika. Ta kraj postane sčasoma veliko središče kovinske industrije. Železno rudo bodo dovažali z Urala, iz takozvanega "Magnestroja" (Magnezna gora na Uralu), ki je oddaljen od Kuznecka 2372 km. Že ta razdalja samo po sebi priča, kakšne naravne ovire leže na poti razvoja ruske industrije.

V Kuznecku grade zdaj veliko tovarno, v kateri bodo izdelovali 1.000.000 ton bronast letno. Razvoj premogovne in kovinske industrije v centralni Sibiriji s pomočjo sibske-turkestanke železnice bo vplival tudi na gospodarski razvoj Turkestan. Istočasno bo pa vplival kuznecki industrijski rajon tudi na razvoj čeremhovskega in minuskega premogovnega rajona. Ti rajoni se kot rečeno lahko izpremenijo v velika središča petrolejske in kemične industrije. Res, da te prognoze niso za bliznjo bodočnost, kajti poleg naravnih ovir, ki igrajo veliko vlogo, so še druge, mnogo večje ovire, ki tudi zadržujejo gospodarski razvoj države. Te ovire so boljše vire in nered v državi.

SEZNAM ARANŽIRANIH KONCERTOV.

21. septembra: S. N. D., Cleveland, Ohio.

12. oktobra: Newburg-Cleveland, Ohio.

30. novembra: gostovanje v operi "Hoffmanove pripovedke", Chicago, Ill.

7. decembra: gostovanje v operi "Hoffmanove pripovedke", Chicago, Ill.

14. decembra: gostovanje v operi "Hoffmanove pripovedke", Chicago, Ill.

Ker odpotujem v Evropo koncem decembra, prosim, naselbine, ki žele imeti koncerte, da sporočijo do 15. septembra na sledeči naslov:

Svetozar Banovec,
6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Na obisk v staro domovino

zamore potovati vsak ameriški državljani in pa tudi vsak nedržavljan, ki je postavljen potem došel v to deželo. Kdor je torej namenjen potovati to leto, naj se pridruži enemu naših skupnih izletov, pa bo udoben in brezskrben potoval. Te leto priredimo še sledeče izlete:

Po FRANCOŠKI progi s parnikom "De de France" preko Havre:

PRVI JESENSKI IZLET
dne 12. septembra 1930

3. oktobra: DRUGI JESENSKI IZLET
24. oktobra: TRETJI JESENSKI IZLET
12. decembra: VELIKI BOŽIČNI IZLET

Po COSULICH PROGI preko Trsta

PRIHODNI IZLET

z motorno ladjo "VULCANIA"
dne 8. oktobra 1930

Nadaljnji izleti po isti progi:
22. novembra: "SATURNIA" 10. decembra: "VULCANIA"

Za cene, za pojasnila in navodila glede potnih listov, vizjev, permitov itd., pišite na najstarejšo slovensko tiskarno, preko katere so že sto in sto tisoč potoval v popolnem zadovoljstvu. Vseled 40 letne prakse v tem poslu vam lahko jamči za dobro in solidno postrežbo in pa, kar je najvažnejše, da boste o vsem točno in pravilno poučeni.

SAKSER STATE BANK
92 CORTLANDT ST., NEW YORK

Tel. Barclay 6330

KNJIGARNA
"GLAS NARODA"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

MOLITVENIKI:

Marija Varhinja:
v platno vezano 90
v fino platno 100
v umje vezano 150
v fino umje vezano 170

Rajski glasovi:

v platno vezano 1.10
v fino platno vezano 1.10
v umje vezano 1.50
v fino umje vezano 1.70

Skribi za duše:

v platno vezano 80
v fino platno vezano 120
v umje vezano 105
v fino umje vezano 150

Sveta Ura (z debelimi žrkami):

v platno vezano 90
v fino platno vezano 150
v fino umje vezano 100

Nebesa Naš Dom:

v umje vezano 150
v fino umje vezano 180

Kviki urec mala:

v platno vezano 80
v celod vezano 120
v fino umje vezano 150

Hrvatski molitveniki:

Učjena starosti, fina ves 1.10
najfinjša, fina ves 1.60

Slava Bogu s mir ljudem, fina ves 1.50
najfinjša ves 1.60

Zvonček neboški, v platno 80
fina ves 1.10
Vienac, najfinjša ves 1.60

Angleški molitveniki:

(za mladino)

Child's Prayerbook:
v barvaste platnice vezano .. 30
v belo kost vezano 1.10

Key of Heaven:
v umje vezano 70
v najfinjšo umje vezano 1.20

(za odrasle)

Key of Heaven:
v fino umje vezano 150

Catholic Pocket Manual:
v fino umje vezano 130

Ave Maria:
v fino umje vezano 140

POUČNE KNJIGE:

Abecednik slovenski 25
Angleško slovensko berilo 2.10
(Dr. Kern)

Angleško-slov. in slov. angl. slovar 30
Amerika in Amerikanci (Trunk) 5.50
Angoljska služba na nauk kako se naj streže k av. maki 10

Boj nalezljivim boleznim 75
Certifiksko jezoro 1.20
Domaci živinovodnik, trd. vez. 1.60
Domaci živinovodnik, broš. 1.25
Domaci zdravnik po Knajpu:

trdo vez. 1.50
broširano 1.25
Domaci vrt 1.20
Gospodinjstvo 1.20
Hitri računar 75
Jugoslavija, Melik 1. zvezek 1.50
2. zvezek, 1-2 anopl 1.80

Kletarstvo (Skalič) 2.00
Kratka srbska gramatika 30
Knjiga o lepem vedenju:

trdo vezano 1.10
Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov 30
Kako se postane državljani Z. D. 25
Kako se postane ameriški državljani 15
Knjiga o dostojnem vedenju 50
Kat. Katekizem 40
Liberalizem 50
Materializem in enerģija 1.25
Mlada leta dr. Janeza Ev. Kraka 75
Mladeničev, I. zv. 50
Mladeničev, II. zv. 50

(oba zvezka skupaj 90)

Mikarstvo 1.10
Nemško-angleški tolmaci 1.40
Najboljši slov. kuharica, 688 str. 5.10
lepo vez. (Kallinek) 5.10
Navesti za hitro in dom. trd. vez. 1.10
Nemščina brez učitelja:

1. del 30
2. del 30
Nemško slovensko slovar 2.25

Največji splošni slovar ljubavih in drugih pisem 75
Slovensko nemški slovar 1.10
Ojaneč betan 50
Obratno književništvo 2.50
Poročnikarstvo, trd. vez. 1.20
Poročnikarstvo, broš. 1.50
Prva šolska vez. 75
Prva pamet, Dr. M. Rus 1.10
Pravila za otroke 65
Priročnik za parila po šivstvu: mori s vater 1.10
Priloge matje na alkoški podlagi 75
Priloge računov 75
Prave in revolucije (Pitanc) 30
Predhodniki in blizni utemelji razlozja 1.50

Radi, osnovni pojmi in šolske tab. 2.10
slo. vezano 2.10
broširano 1.75
Računar v hrvaški in slovaški up. 30
Uvodi 30

5. septembra:
France, Havre
Bremen, Cherbourg, Bremen
Homerie, Cherbourg
Roma, Napoli, Genova

6. septembra:
Leviathan, Cherbourg
New Amsterdam, Boulogne Sur Mer
Rotterdam

8. septembra:
Resolute, Cherbourg, Hamburg

10. septembra:
Aquitania, Cherbourg
President Roosevelt, Cherbourg, Hamburg
Hamburg, Cherbourg, Hamburg

12. septembra:
De France, Havre
Olympic, Cherbourg
Statendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

13. septembra:
George Washington, Cherbourg, Hamburg
Milwaukee, Cherbourg, Hamburg
Conte Grande, Napoli, Genova

15. septembra:
Columbus, Cherbourg, Bremen

16. septembra:
Europa, Cherbourg, Bremen

17. septembra:
Berengaria, Cherbourg
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg

18. septembra:
Berlin, Boulogne Sur Mer, Bremen

19. septembra:
Paris, Havre
Saturnia, Trst
Majestic, Cherbourg
Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

20. septembra:
Cleveland, Cherbourg, Hamburg

22. septembra:
Reliance, Cherbourg, Hamburg

23. septembra:
Bremen, Cherbourg, Bremen

24. septembra:
Mauretania, Cherbourg
America, Cherbourg, Hamburg
New York, Cherbourg, Hamburg

25. septembra:
Dresden, Cherbourg, Bremen

26. septembra:
France, Havre
Homerie, Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

27. septembra:
Leviathan, Cherbourg

1. oktobra:
Aquitania, Cherbourg
President Harding, Cherbourg, Hamburg
Deutschland, Cherbourg, Hamburg

3. oktobra:
De France, Havre
Europa, Cherbourg, Bremen
Olympic, Cherbourg

4. oktobra:
St. Louis, Cherbourg, Hamburg
New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

6. oktobra:
Republic, Cherbourg, Hamburg
Resolute, Cherbourg, Hamburg

8. oktobra:
Vulcania, Trst
Berengaria, Cherbourg
Columbus, Cherbourg, Bremen
President Roosevelt, Cherbourg, Hamburg
Hamburg, Cherbourg, Hamburg

9. oktobra:
Stuttgart, Cherbourg, Bremen

10. oktobra:
Paris, Havre
Majestic, Cherbourg
Statendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Roma, Napoli, Genova

14. oktobra:
Bremen, Cherbourg, Bremen

15. oktobra:
Mauretania, Cherbourg
George Washington, Cherbourg, Hamburg
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg

16. oktobra:
Berlin, Boulogne sur Mer, Bremen

17. oktobra:
France, Havre
Homerie, Cherbourg
Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

18. oktobra:
Leviathan, Cherbourg
Milwaukee, Cherbourg, Hamburg
Conte Grande, Napoli, Genova

22. oktobra:
New York, Cherbourg, Hamburg

23. oktobra:
Dresden, Cherbourg, Bremen

24. oktobra:
De France, Havre
Saturnia, Trst
Europa, Cherbourg, Bremen
Pennland, Cherbourg, Antwerpen

25. oktobra:
Cleveland, Cherbourg, Hamburg
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

31. oktobra:
Majestic, Cherbourg
Augustus, Napoli, Genova

SAKSER STATE
BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK

Solunjenje 50
Slike iz živalstva, trdo vezano .. 90

Slovenska narodna mladina, obsega 452 strani 150

Spretna kuharica, trdo vezano 1.45

Sveto Pismo stare in nove zaveze, lepo trdo vezano 3.10

Sadno vino 40
Spolna nevarnost 25
Sadje v gospodinjstvu 75

Učna knjiga in berilo laškega jezika 60

Uvod v Filozofijo (Veber) 1.50

Veliki vsevedci 80

Veliki slovenski splošni trgovski in drugih pisem 2.25

Veščina knjižica 50

Zdravilna zelišča 40